

การแก้ปัญหาความรักของวัยรุ่นไทยจากละครซีรีส์เรื่อง ฮอร์โมนวัยว้าวุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา

A solution of Problems of Thai youths' love through
Hormone the series on basis of Buddhist perspectives

นางสาววราลี ตั้งวินิต¹
Vararee Tangvinit

บทคัดย่อ

ความรักตามแนวทางพระพุทธศาสนาประมวลได้ 3 ลักษณะ คือ (1) ความรักแบบต้องการยึดครอง คือ กามะ, ราคะ, และสเนหะ เป็นความรักที่ก่อให้เกิดปัญหา (2) ความรักแบบผูกพัน คือ เปมะ และฉันทะเป็นความรักแบบกลางๆ (3) ความรักแบบเสียสละ คือ เมตตาและเมตตาอัมปัญญา เป็นความรักที่ดี ส่วนหลักธรรมเกี่ยวกับความรักในพระพุทธศาสนา มี 3 ระดับ คือ (1) หลักธรรมสำหรับรักตนเอง คือ หลักโยนิโสมนสิการ หลักเบญจศีล และ เบญจธรรม (2) หลักธรรมสำหรับคนรอบข้างคือหลักทศ 6 หลักสังคหวัตถุ 4 และหลักฆราวาสธรรม 4 (3) หลักธรรมสำหรับรักแบบเมตตา คือ หลักพรหมวิหาร 4 การแก้ปัญหาความรักของวัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบันในละครซีรีส์ เรื่องฮอร์โมน วัยว้าวุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ปัญหาที่มาจากตัววัยรุ่น กล่าวคือด้านฮอร์โมนส่งผลต่อพฤติกรรม ควรใช้หลักโยนิโสมนสิการ ฝึกพิจารณาเรียนรู้ตามความเป็นจริง ด้านความคิดและทัศนคติของแต่ละตัว

¹นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่

ละคร ควรปลูกฝังหลักโยนิโสมนสิการก่อน แต่หากเกิดปัญหาสามารถแก้โดย (1) ความรักแบบต้องการยึดครอง คือความรักตนเอง ใช้หลักเบญจศีล เบญจธรรม (2) ความรักแบบผูกพัน คือความรักคนรอบข้าง ใช้หลักทศ 6 (3) ความรักแบบเสียสละ คือความรักแบบเมตตา ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ส่วนที่ 2 ปัญหาที่มาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัววัยรุ่น (1) การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ควรใช้หลักทศ 6 และหลักฆราวาสธรรม 4 (2) กลุ่มเพื่อน ควรใช้หลักพิจารณามิตร หลักทศ 6 และหลักสังคหวัตถุ 4 (3) บทบาทหน้าที่ของคุณครูควรใช้หลักทศ 6 (4) ค่านิยมทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารในปัจจุบัน ควรใช้หลักโยนิโสมนสิการ ทั้งนี้ ให้มีหลักพรหมวิหาร 4 ร่วมในทุกความสัมพันธ์เพื่อสร้างความรักให้มีความบริสุทธิ์ ไม่หวังผลตอบแทน และเป็นความรักที่แท้จริง

คำสำคัญ : *ความรัก, วัยรุ่นไทย, พุทธธรรม*

ABSTRACT

Love in Theravada Buddhism are classified into 3 types: 1) Possessed love, originates from sensual lust or Kāmarāga cause troubles (2) Love ties, arises from pure love or Pema, Chanda or aspiration are neutral (3) Selfless love, arises from compassion, mercy or Appamaññā are positive. The doctrinal principles of love are in 3 levels. First, the principles suitable for the love of oneself, are Yonisomanasikāra or critical reflection, Pañca-sila: the Five Precepts and Pañca-dhamma: the five ennobling virtues. Second, the principles suitable for the love of another, are the six directions (Disa), the Sanggahavatthu or principles of kindly treatment and the Gharāvāsa-dhamma: virtues for a good household life. Third, the principle that develops love to loving-kindness or Mettā-appamaññā,

is Brahmavihāra or the sublime states of mind.

Regarding to Hormone the series, problems of Thai youths' love can be divided into 2 parts and can be solved by the Buddhist Doctrines as follows: Part 1, Problem arises from the youths 1) Growth hormone affects youth's behavior : solved by developing Yonisomanasikāra and to realize things as they are. 2) Thoughts and attitudes of each actor: solved by cultivated Yonisomanasikāra to reach right understanding, right action and right speech. However, when the problems arise – the solutions are as follows; 2.1 Love to possess for oneself: solved by Pañca-sila and Pañca-dhamma 2.2 Binding love of one another: solved by Six Directions 2.3 Selfless love: solved by Brahmavihāra. Part 2, problems from surrounding environment: 1) Parenting problems: solved by six directions and Gharāvāsa-dhamma 2) Friends and companies: solved by developed true-hearted friends, six directions and Sanggahavatthu 3) Teachers' role: solved by six directions 4) Social value and advance information technology: solved by cultivated Yonisomanasikāra so the youths can make better choices and use technology in useful way that suit Thai values. However, Brahmavihāra or the sublime states of mind should be cultivated in all parts of love in order to make a pure and true love without expectation in return.

Keywords : *Love, Thai youths, Buddhist doctrines*

1 . บทนำ

วัยรุ่นถือว่าเป็นอนาคตของชาติ เพราะจะเติบโตนำพาประเทศชาติให้พัฒนาสืบไป แต่ในโลกปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเต็มที่ในทุกๆ ด้าน ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนยากที่จะต้านทาน หรือห้ามวัยรุ่น ไม่ให้หลงตามกระแสของยุคโลกาภิวัตน์ที่มีทั้งผลดีและผลเสีย ดังนั้นการเป็นวัยรุ่นที่ดี เป็นคนเก่ง จะต้องมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเอง ดังที่พระพุทธองค์ได้รับรองไว้ว่า “บุคคลที่จะเจริญก้าวหน้าในระดับโลกียสมบัตินี้ พึงตั้งอยู่ในความขยันหมั่นเพียร มีความระมัดระวังด้วยสติทำงานซื่อสัตย์มือสะอาดไม่คดโกง ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำการหรือสั่งการสำรวมตนเอง ใช้ชีวิตอยู่โดยธรรมและต้องไม่ประมาท” (ชุ.ธ.(ไทย) 25/941/726) ปัญหาเรื่องความรักถือเป็นหนึ่งในปัญหาอันดับต้นๆ ที่ทำให้วัยรุ่นตัดสินใจผิดและวุ่นวาย อันนำไปสู่ปัญหาทางสังคมอื่นๆตามมา เช่นปัญหาอาชญากรรม ฆ่าข่มขืน การทำแท้ง เป็นต้น ช่วงวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจและขับเคลื่อนด้วย ฮอรโมน ด้วยเหตุนี้ ช่วงกลางปี พ.ศ. 2556 ค่ายหนัง GTH ได้ถือกำเนิดละครซีรีส์เรื่องฮอรโมน วัยว้าวุ่น ฤดูกาลที่1 (Hormones) ขึ้น ซึ่งซีรีส์เรื่องนี้สะท้อนชีวิตวัยรุ่นไทยยุคใหม่ผ่านชีวิตวัยรุ่นหลักๆทั้ง 9 คน โดยนำเสนอมุมด้านมืดในชีวิตวัยรุ่นและตีกรอบปัญหาได้ค่อนข้างครบถ้วนตรงไปตรงมาตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยจึงสนใจนำประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรักมาเป็นฐานในการวิเคราะห์ โดยนำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรักในพระพุทธศาสนา รวมถึงตัวอย่างความรักแบบต่างๆ มาปรับแก้เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกัน และพัฒนา และเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับ สังคมในการปรับประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะสมแก่วัยรุ่นที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในภายภาคหน้าต่อไป

2 . แนวคิดและหลักคำสอนเกี่ยวกับความรักในพระพุทธศาสนา

ในทางพระพุทธศาสนานั้น ความรักมักมีนัยสองประการคือ ความรักที่

ต้องการรักตอบ และความรักที่ไม่ต้องการรักตอบ ประการแรกเป็นความรักที่มีเงื่อนไข มีข้อผูกพันบางประการระหว่างผู้ที่รัก กับสิ่งหรือผู้ที่ถูกรัก ในขณะที่ความรักในประเด็นหลังนั้นเป็นความรักที่ไร้เงื่อนไข ไร้การต่อรอง และไร้การเรียกร้องเพื่อให้ได้รักตอบ

ประเภทของความรักในพระพุทธศาสนานั้น หากจำแนกตามกลุ่มศัพท์ที่เกี่ยวกับความรัก สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) ความรักแบบต้องการยึดครองได้แก่ความรักจากคำว่ากามะ, ราคะ, และสิเนหะ (ดูรายละเอียดใน ขุ.ชา. (ไทย) 27/19/324) ซึ่งเป็นต้นเหตุเป็นความรักที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด และทำให้เป็นทุกข์มากเพราะมีความยึดติดถือมั่น (2) ความรักแบบผูกพัน พอใจ มีความสุขจากความรัก ได้แก่ความรักจากคำว่าเปมะ ซึ่งเกี่ยวพันกับบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันหรือมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่นพ่อแม่พี่น้อง มิตร เป็นต้น (สุเขาว์ พลอยชุม, 2527, น. 349) และฉันทะคือความพอใจ ความรักใคร่ในสิ่งนั้นๆ เช่นรักในการอ่านหนังสือ เป็นต้น ซึ่งทั้งเปมะ และฉันทะเป็นความรักที่มีความหมายกลางๆ ทั้งดีและไม่ดี เพราะยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ ยังต้องอาศัยบุคคลหรือบางสิ่งบางอย่างมาเป็นตัวเชื่อม หากปราศจากสิ่งเหล่านั้นแล้วจะรู้สึกเฉยเมยธรรมดากับสิ่งต่างๆ รอบตัว (3) ความรักแบบเสียสละได้แก่ความรักจากคำว่าเมตตา, กรุณาและเมตตาคือปมัญญา เป็นความรักที่ดี เพราะเป็นความรักที่ไม่หวังผลตอบแทนและนำความสุขมาให้ผู้รักและผู้ที่ถูกรัก เป็นความรักที่ไม่มีขอบเขต ไม่มีประมาณ โดยมีจิตแก่กุศลไปทั้งมนุษย์และสัตว์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2551, น.534)

จากประเภทของความรักในพระพุทธศาสนาที่ผู้วิจัยจำแนกไว้นั้นแบ่งความรักได้เป็น 3 ลำดับได้แก่ (1) ความรักตนเองเป็นความรักที่เจือด้วยตัณหา ประกอบด้วยคุณคือเป็นความสุขขั้นต่ำของมนุษย์ เป็นความสุขสบายทางร่างกายและจิตใจ (ดูรายละเอียดใน ขุ.ป. (ไทย) 31/129/197) ส่วนโทษคือเป็นความสุขที่เจือด้วยความทุกข์และก่อให้เกิดอคติได้ (2) ความรักคนรอบข้าง จัดเป็นความรักแบบเปมะแบ่งได้ 3 อย่างคือ 1. ความรักระหว่างพ่อแม่และลูก พระพุทธเจ้า

ทรงกล่าวถึงบุคคลที่หาได้ยากสองประเภทคือ บุพพการีผู้ที่อุทิศการเลี้ยงดูให้กำเนิดเรามา และกตัญญูกตเวทีบุคคลที่รู้บุญคุณผู้ที่มีพระคุณ 2. ความรักระหว่างสามีภรรยา พระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนเรื่อง การอยู่ร่วมกัน 4 ประการว่าอยู่ด้วยกันอย่างไรจึงมีความสุข และลักษณะของภรรยา 7 จำพวก เพื่อใช้เป็นหลักพิจารณาว่าสามีหรือภรรยาแบบใดคู่ควรกับอุปนิสัยตน อีกทั้งตนนั้นควรปรับปรุงตนให้เป็นสามีหรือภรรยาจำพวกใด 3. ความรักระหว่างเพื่อนในทางพระพุทธศาสนานั้นแบ่งมิตรออกเป็นสองประเภท คือมิตรแท้ และมิตรเทียม กล่าวคือมิตรเทียม คือคนปอกลอก คนดีแต่พุด คนหัวประจบ คนชวนในทางที่ไม่ดี ส่วนมิตรแท้คือมิตรอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข มิตรแนะประโยชน์ และมิตรมีน้ำใจเป็นต้น (ดูรายละเอียดในที.ปา. (ไทย) 11/186 – 197) ส่วนความรักลำดับสุดท้ายคือ (3) ความรักแบบเมตตา บุคคลสามารถพัฒนาความรักแบบเมตตาให้เป็นเป็นความรักแบบเมตตาอัปมัญญาคือความรักที่แผ่ไปสู่มนุษย์และสัตว์ทั้งหลายโดยไม่มีประมาณไม่จำกัดขอบเขต เป็นความรักแบบไร้เงื่อนไข ซึ่งเป็นความรักขั้นสูงสุดในพระพุทธศาสนา

สาเหตุความรักในพระพุทธศาสนากล่าวไว้ชัดเจนว่าเกิดจากปัจจัย 2 ประการคือการอยู่ร่วมกันในชาติปางก่อน และการเกื้อกูลกันในชาติปัจจุบัน (ดูรายละเอียดใน ขุ.ชา.(ไทย)27/173-174/111) และหากบุคคลปรารถนาอยากพบเจอกันอีก ทั้งคู่ต้องมีหลักหลักสมชีวิธรรม 4 คือมีศรัทธา คือเชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า มีศีล คือรักษาศีลให้บริสุทธิ์ มีจาคะคือความเสียสละทำบุญทำทานเพื่อลดความตระหนี่ และมีปัญญา คือการมีความรู้ การทำสมาธิ หรือเห็นความไม่เที่ยงของสรรพสิ่งเสมอกัน เป็นต้น

สำหรับหลักธรรมที่เกี่ยวกับความรักในพระพุทธศาสนามีอยู่ 3 ระดับ คือ (1) หลักธรรมสำหรับรักตนเองคือ หลักโยนิโสมนสิการ คือการคิดพิจารณาอย่างแยบคาย ว่าสิ่งใดดี ไม่ดี ควรหรือไม่ควรทำ หลักเบญจศีลและเบญจธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ใช้กับบุคคลและการทำงานทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ และนำความเจริญ คือ 1) เว้นจากการฆ่าสัตว์ ควบคู่กับการมีเมตตากรุณา 2) เว้นจากการลัก

ทรัพย์ ควบคู่กับการประกอบอาชีพสุจริต 3) เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่คุณรัก
ใคร่หวงแหน ควบคู่กับการสำรวมระวังในกาม 4) เว้นจากการพูดโกหกควบคู่กับ
การมีสัจจะ 5) เว้นจากการเสพสิ่งเสพติดและสุราของมีนเมาควบคู่กับการมี
สติสัมปชัญญะ (2) หลักธรรมสำหรับคนรอบข้างเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมกับความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ คือหลักทศ 6 ประกอบด้วย 1) ทิศเบื้องหน้าคือบิดา
มารดา เมื่อมารดาบิดาเลี้ยงดูเรามาเราต้องเลี้ยงดูท่านตอบ 2) ทิศเบื้องขวาคือ
ครูอาจารย์ควรรู้คุณ และทำความดีตอบ 3) ทิศเบื้องหลังคือบุตรและภรรยาควร
บำรุงบุตรและภรรยาให้ดีตามสถานะ 4) ทิศเบื้องซ้ายคือมิตรสหายควรบำรุงมิตร
5) ทิศเบื้องล่างคือลูกน้องควรบำรุงตามสมควร 6) ทิศเบื้องบนคือสมณพราหมณ์
หรือพระสงฆ์ควรบำรุงพระสงฆ์เพราะเป็นผู้นำในด้านจิตใจ นอกจากนี้หลักธรรม
สำหรับรักผู้อื่นยังมี หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ทาน 2) ปิยวาจา 3) อัตถ
จริยา 4) สมานตตา และหลักฆราวาสธรรม 4 สำหรับผู้ที่ออกเรือนแล้วเพื่อให้การ
ครองคู่เป็นไปอย่างราบรื่นเข้าใจกันอันประกอบด้วย 1) สัจจะความจริง 2) ทมะ
การข่มใจ 3) ขันติความอดทน และ 4) จาคะความเสียสละ (3) หลักธรรมสำหรับ
รักแบบเมตตาซึ่งจะช่วยพัฒนาเมตตาให้เป็นเมตตาอัปมัณฺญาคือหลักพรหม
วิหาร 4 ประกอบด้วย 1) เมตตาคือความรักปรารถนาดีอยากให้ผู้อื่นมีความสุข
2) กรุณาคือคิดช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ 3) มุทิตาคือยินดีในเมื่อผู้อื่นมีความสุข 4)
อุเบกขาคือวางใจเป็นกลางโดยใช้ปัญญาพิจารณา ไม่เอียงด้วยรักหรือชัง

นอกจากนี้ในคัมภีร์พระพุทธศาสนามีตัวอย่างความรักและการแก้ปัญหา
ความรัก โดยผู้วิจัยนำมายกตัวอย่าง 3 หัวข้อ คือ (1) ความรักอันเกิดจากความ
หลงในรูปลักษณ์ภายนอก ตัวอย่างเช่นนางเขมาและนาง อัมพาลี แสดงให้เห็น
ถึงการยึดมั่น หลงไหลในรูปภายนอกซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เที่ยงแท้ ต่างจากการพัฒนา
จิตใจภายในตามหลักคำสอนในพุทธศาสนา เพราะจิตใจที่พัฒนาแล้วย่อมนำ
ความสุขที่แท้จริงมาให้ (2) ความรักอันเกิดจากสิ่งอันเป็นที่รักตัวอย่างเช่นนาง
ปฏาจาราเถรี และนางกิสาโคตมี ทั้งสองเป็นทุกข์เพราะสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก
มีวิชาคือความไม่รู้ตามความเป็นจริงมาบดบังปัญญา ปัญญาคือการมีสติ

ระลึกรู้เท่าทันตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นตามกฎไตรลักษณ์ (3)ความรักความกตัญญูต่อมารดาบิดาและความรักความเมตตาต่อสัตว์ทั้งหลาย ตัวอย่างเช่น สุวรรณสาม เป็นตัวอย่างลูกกตัญญูเลี้ยงดูตอบแทนพระคุณมารดาบิดา ส่วนนางสามาวดีเป็นตัวอย่างบุคคลที่ประกอบด้วยเมตตาให้อภัยไม่โกรธตอบแม้เป็นศัตรูที่คิดทำร้ายตน ความมีเมตตาทำให้นางมีจิตใจที่สงบสุขตั้งมั่น บรรลุอนุคามิผลไปเกิดในโลกลุสววรรค์

3 . สภาพปัญหาเกี่ยวกับความรักของวัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบันที่ปรากฏในละครซีรีส์เรื่องฮอโรมนวัยว้าวุ่น

ผลการศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งปัญหาความรักของวัยรุ่นที่ปรากฏอยู่ในละครซีรีส์เรื่องฮอโรมนวัยว้าวุ่นเป็น 2 มิติ คือมิติที่1 ปัญหาที่มาจากตัววัยรุ่นแบ่งออกเป็น 1) ฮอโรมนและการเปลี่ยนแปลงในร่างกายส่งผลต่อพฤติกรรมและ 2) ความคิดและทัศนคติของแต่ละตัวละคร 2.1) ความรักแบบต้องการยึดครองคือความรักตนเอง 2.2) ความรักแบบผูกพันคือความรักคนรอบข้าง 2.3) ความรักแบบเสียสละคือความรักแบบเมตตา ส่วนมิติที่ 2 ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวแบ่งออกเป็น 1) การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว 2) กลุ่มเพื่อน 3) สถานศึกษา วิเคราะห์จากบทบาทหน้าที่ของคุณครู และ 4) ค่านิยมทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารในปัจจุบัน

มิติที่ 1 ปัญหาจากตัววัยรุ่น ประเด็นแรก ฮอโรมนและการเปลี่ยนแปลงในร่างกายส่งผลต่อพฤติกรรมจากละครซีรีส์ นักแสดงทั้ง 9 คนอยู่ในช่วงย่างเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งทุกคนได้รับอิทธิพลจากฮอโรมนทางเพศไม่มากนักน้อย ในแต่ละตอนนั้นนำเอาชื่อของฮอโรมนและสารสื่อประสาทมาตั้งเป็นชื่อตอนซึ่งหากศึกษาและทำความเข้าใจสิ่งที่ละครสื่อออกมาจะพบว่าชื่อตอนกับเนื้อหาในแต่ละตอนนั้นมีความสอดคล้องกัน เช่นตอนที่ 1 เทสโทสเทอโรนฮอโรมนเพศชาย ตอนนี้จะเน้นที่วิน เรื่องเพศสัมพันธ์ และความเป็นชาย ตอนที่ 7 อะดรีนาลีนฮอโรมนเลือดเดือด เน้นที่ไผ่ เรื่องยกพวกตีกัน ตอนที่ 8 โพรเจสเทอโรนฮอโรมนแห่งความเป็น

แม่ เน้นที่ดาว เรื่องความพลาดพลั้งจากความรักจนเกือบตั้งครมภ์ เป็นต้น ส่วนประเด็นที่สอง ความคิดและทัศนคติผู้วิจัยมองว่าปัญหาความรักของวัยรุ่น มาจากความไม่เข้าใจ หรือการมีทัศนคติและท่าทีต่อความรักที่ผิดไปจากความเป็นจริง ขาดกระบวนการทางปัญญา คือหลักโยนิโสมนสิการ คือ การรู้จักคิดให้รอบคอบ และคำนึงถึงผลดีผลเสียที่ตามมา ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาในเชิงร้าย ซึ่งปัญหาที่ปรากฏในละครนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์กับประเภทและลำดับขั้นของความรักในพระพุทธศาสนา กล่าวคือ 1) ความรักแบบต้องการยึดครอง คือความรักตนเองได้แก่ความรักจากคำว่ากามะ, ราคะ, และสีเนหะ เป็นความเห็นแก่ตัว อยากรครอบครอง อิงอารมณ์ความรู้สึก และรูปลักษณะภายนอก ตัวละครที่จัดอยู่ในความรักประเภทนี้คือ วิน ต้า และดาว 2) ความรักแบบผูกพัน คือความรักครอบข้างได้แก่ความรักจากคำว่าเปมะและฉันทะ เปมะเป็นความรักระหว่างมิตร ตัวละครที่จัดอยู่ในความรักประเภทนี้คือ ภู เต้ย หมอก ส่วนฉันทะคือความรักในสิ่งที่ตนชอบ เช่นการเรียน กีฬา เป็นต้น ตัวละครที่จัดอยู่ในความรักประเภทนี้คือ ของขวัญ ต้า ภู ซีร์ หมอก 3) ความรักแบบเสียสละซึ่งคือความรักแบบเมตตาผู้วิจัยมองว่าวัยรุ่นทั้ง 9 ยังขาดความรักในลักษณะนี้ ส่วนตัวละครที่เข้าข่ายความรักประเภทนี้มากที่สุดคือความรักและมิตรภาพระหว่างสไปร์ทและขวัญ

มิติที่ 2 ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว คือการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ครอบครัวเป็นหน่วยย่อยทางสังคมที่มีความสำคัญมาก ส่วนใหญ่เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่อบอุ่นจะไม่ค่อยมีปัญหาเท่ากับเด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่แตกแยก จากละครผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ครอบครัวตัวละครที่มีความอบอุ่น มีความรักในครอบครัว คือครอบครัว ภู ,ต้า,เต้ย,ของขวัญ (มีความรักความอบอุ่นดี ยกเว้นพ่อที่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี มี 2 บ้านแต่สามารถ ดูแล ทั้ง 2 บ้านอย่างไม่บกพร่อง) ดาว (พ่อแม่เอาใจใส่ลูก แต่บางครั้งแม่คาดหวังและบังคับมากไปทำให้ลูกเครียดและเก็บกด) ส่วนครอบครัวที่มีลักษณะกลางๆคือครอบครัวของหมอก (พ่อมีความรับผิดชอบดูแลลูกได้ดี แต่ขาดแม่เพราะแม่เสีย

ตั้งแต่หมอกยังเด็ก) ครอบครัวสไปร์ท (คุณแม่สไปร์ทเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว เลิกกับพ่อเพราะพ่อติดการพนัน เธอดูแลลูกแบบสมัยใหม่ ทำให้สไปร์ทมีความมั่นใจแบบแม่) ครอบครัวไผ่ (ครอบครัวคนจีน พ่อทำงานมากไปจนไม่ค่อยได้ใส่ใจลูก แต่แม่เอาใจใส่ลูกดี) ส่วนครอบครัวที่ไม่ให้ความใส่ใจลูกเลย คือครอบครัววิน (พ่อวินเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี แม่ก็ไม่ได้อบรมสั่งสอนลูกเท่าที่ควร จึงทำให้ในบรรดาตัวละครทั้ง 9 วินเป็นเด็กที่มีปัญหามากที่สุด) ประเด็นที่สองกลุ่มเพื่อนผู้วิจัยได้วิเคราะห์ เพื่อนในกลุ่มตัวละครทั้ง 9 ออกเป็น 2 ประเภทคือมิตรเทียม (มี 4 ประเภทคือ คนดีแต่พูด คนปกอลอก คนหัวประจบ และคนชวนในทางไม่ดี) ตัวอย่างเช่นวิน ไผ่ หรือกลุ่มเพื่อนผู้หญิงของเตี้ย เป็นต้น ส่วนมิตรแท้ (มี 4 ประเภทคือมิตรมีอุปการะ มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรณะประโยชน์ และมิตรมีน้ำใจ) ตัวอย่างเช่นภู ธีร์ สไปร์ท ขวัญ หมอก และเพื่อนของดาว เป็นต้น ประเด็นที่สาม คือสถานศึกษาผู้วิจัยวิเคราะห์จากบทบาทหน้าที่ของคุณครูเด่นๆ 2 ท่าน ครูนิพนธ์เป็นครูฝ่ายปกครองหัวโบราณเข้มงวดไม่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำให้เด็กกลัวไม่กล้าเข้าหา ส่วนครูอรทัยหรือครูอ้อเป็นครูสาวหัวสมัยใหม่ สอนวิชาภาษาอังกฤษ ใจดีมีเหตุผล มีความเข้าใจเด็ก แต่บางครั้งตามใจมากไปทำให้เกิดปัญหาตามมา ประเด็นสุดท้าย ค่านิยมทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสาร ในปัจจุบัน นอกจากนั้นปัญหาความรักยังมีผลกระทบของต่อวัยรุ่นในด้านต่าง เช่น ด้านสุขภาพกายด้านสุขภาพจิต และด้านความสัมพันธ์ในสังคม เป็นต้น

4. วิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาเรื่องความรักของวัยรุ่นไทยจากละครซีรีส์เรื่องฮอว์มอว์นวัยว้าวุ่นตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

จากมิติปัญหาทั้ง 2 มิติ ที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ไว้แล้วนั้น สามารถนำเอาหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับความรักในพระพุทธศาสนามาปรับแก้ กล่าวคือ ในมิติที่ 1 ปัญหาที่มาจากตัววัยรุ่นแบ่งออกเป็น 1) ฮอว์มอว์นและการเปลี่ยนแปลงในร่างกาย ส่งผลต่อพฤติกรรม ฮอว์มอว์นที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัยนั้นเป็นเรื่องธรรมชาติ สิ่งที่วัยรุ่นต้องทำคือพิจารณาและเรียนรู้ตามความเป็นจริง โดยใช้หลักโยนิโส

มนสิการ รู้จักตนเองให้ดี ว่ารู้หรือไม่รู้อะไร สนใจศึกษา ทั้งกล้าปรึกษาผู้รู้เมื่อ
ประสบปัญหา 2) ความคิดและทัศนคติของแต่ละตัวละคร ควรมีการปลูกฝังหลัก
โยนิโสมนสิการให้กับวัยรุ่น เพราะการคิดเป็นหรือคิดอย่างถูกวิธีจะช่วยข่ม
สภาพจิตด้านอกุศล และเสริมสร้างจิตด้านกุศลให้เข้มแข็งขึ้นจนเป็นฐานของ
ปัญญา เมื่อวัยรุ่นมีกระบวนการคิดที่ดี เข้าใจธรรมชาติของความรักว่าเป็นไปตาม
กฎไตรลักษณ์ คือ ไม่เที่ยง หากยึดมั่นมากก็จะเป็นทุกข์ และบังคับไม่ได้ ไม่อยู่
ในอำนาจของเรา เมื่อมีกระบวนการทางปัญญาและความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้ว
เมื่อนั้นวัยรุ่นจะประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา ใจ ชนิดที่เป็นความถูกต้องอย่าง
ยิ่ง คือไม่ใช่เป็นการทำตามระเบียบ ตามธรรมเนียม โดยที่ไม่เข้าใจ และเหตุที่วัยรุ่น
รุ่นทั้ง 9 คน ในละครเรื่องนี้ขาดกระบวนการดังกล่าว จึงทำให้มีปัญหาเกิดขึ้น
ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาที่ปรากฏในละครกับประเภทและลำดับขั้นของความ
รักในพระพุทธศาสนาโดยใช้หลักพุทธธรรมแก้ไขดังต่อไปนี้ 2.1) ความรักแบบ
ต้องการยึดครองคือความรักตนเอง ใช้หลักเบญจศีล เบญจธรรมเข้ามาปรับแก้
เพราะการมีศีล และธรรมนั้นคือการรู้จักรักตนเอง คือการไม่ทำให้ตนเองและผู้
อื่นเดือดร้อน ทำให้มีความสุขจากภายใน และจะช่วยนำความเจริญมาสู่ตนเอง
และสังคม เช่นยามผิดหวังเรื่องความรักวัยรุ่นส่วนมากมักดื่มเหล้าเพื่อให้ลืม แต่
แท้จริงแล้วเวลาที่มีทุกข์เป็นเวลาที่ต้องการสติมากที่สุด การดื่มเหล้ายิ่งทำให้ขาด
สติ และไม่สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ อีกทั้งอาจสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นโดย
ไม่รู้ตัว 2.2) ความรักแบบผูกพันคือความรักคนรอบข้าง ใช้หลักทศ 6 คือบทบาท
หน้าที่ของลูกที่ควรมีต่อพ่อแม่ เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของลูกที่ดีเป็นการ
เป็นการแสดงความรักความกตัญญูต่อมารดาบิดาอย่างหนึ่ง ความกตัญญูจะ
ทำให้ทราบถึงทุกข์และสุขของบุพพการี 2.3) ความรักแบบเสียสละคือความรัก
แบบเมตตา เป็นความรักที่ตัวละครทั้ง 9 ควรปรับปรุงและพัฒนาให้มีมากยิ่งขึ้น
โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 เข้ามาปรับแก้ ส่วนในมิติที่ 2 ปัญหาจากสิ่งแวดล้อม
รอบตัวแบ่งออกเป็น 1) การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่
แม่ที่ควรมีต่อลูกใช้หลักทศ 6 ส่วนบทบาทหน้าที่ที่พ่อแม่ควรมีให้แก่กัน ใช้หลัก

ทิต 6 และหลักฆราวาสธรรม 4 2) กลุ่มเพื่อน ใช้หลักการพิจารณามิตรแท้ มิตรเทียม หลักทิต 6 คือ บทบาทหน้าที่เพื่อนในการอนุเคราะห์ และบำรุงมิตร และหลักสังคหวัตถุ 4 3) สถานศึกษาวิเคราะห์จากบทบาทหน้าที่ของคุณครู ควรใช้หลักทิต 6 คือ บทบาทหน้าที่ครูที่ควรมีต่อศิษย์ และบทบาทหน้าที่ของศิษย์ที่ควรมีต่อครูเข้ามาปรับแก้ และครูควรมีความรู้พื้นฐานเรื่องจิตวิทยาวัยรุ่นเพื่อจะได้เข้าใจธรรมชาติและจิตใจของวัยรุ่น ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดี ไม่ควรเข้มงวดเกินไปจนเด็กไม่กล้าเข้ามา หรือใจดีเกินไปจนเกิดผลเสียตามมา และ 4) ค่านิยมทางสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารในปัจจุบัน ควรปลูกฝังหลักโยนิโสมนสิการให้กับวัยรุ่น เพื่อให้คิดเป็นและเลือกใช้เทคโนโลยีและสื่อทันสมัยในทางที่เป็นประโยชน์ และเหมาะสมกับค่านิยมของสังคมไทย ซึ่งทุกความสัมพันธ์ ผู้วิจัยมองว่าหากต้องการพัฒนาความรักให้มีความยั่งยืน เป็นประโยชน์แก่สังคม และตัวบุคคลอย่างแท้จริง ต้องใช้หลักธรรมสำหรับความรักแบบเมตตา คือ หลักพรหมวิหาร 4 เข้าร่วมในทุกความสัมพันธ์ เพื่อให้รักนั้น มีความบริสุทธิ์ มีแต่ให้ และหากบุคคลสามารถพัฒนาความรักแบบเมตตาเป็นเมตตาอัปมัญญาด้วยแล้ว ก็จะเป็นหนทางสู่ความรักที่แท้จริงและยิ่งใหญ่ คือการหมดกิลเสคือ พระนิพพาน ดังความรักของพระพุทธเจ้าที่ทรงมีให้แก่มวลมนุษยชาติอย่างมากมายไร้พรหมแดน เป็นความรักขั้นสูงสุดที่พุทธศาสนิกชนควรนำไปเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตาม ในฐานะชาวพุทธหากจะมีความรักแก่กันแล้วควรพัฒนารัก ให้มีความรักอย่างพุทธ อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น และผู้เบิกบานที่แท้จริง

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นเพียงงานวิจัยเชิงเอกสาร หากวัยรุ่น ผู้ปกครอง ครูอาจารย์นำหลักธรรมเกี่ยวกับความรักไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างจริงจัง จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อบุคคลผู้ปฏิบัติ อีกทั้งเป็นผลดีต่อสังคมโดยรวม จากผลการศึกษาในฐานะผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

ติดตามดาผู้ปกครองครูอาจารย์ควรอบรมสั่งสอนบุตรหลานลูกศิษย์ให้

สำนึกในศีลธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะหลักโยนิโสมนสิการ ให้อวัยรุ่นมีจิตสำนึกที่ดี มีความคิดได้ว่าสิ่งใดควรทำไม่ควรทำ และผลที่ตามมาควรอบรมสั่งสอนในเรื่องของอารมณ์ ให้อวัยรุ่นใช้ความรักเป็นแรงบันดาลใจในการเรียนและเป้าหมายของการก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ อีกทั้งเรื่องศีลขั้นพื้นฐานคือหลักศีล 5 ผู้หญิงควรวางตัวให้เหมาะสม รักนวลสงวนตัว ผู้ชายควรให้เกียรติเพศหญิงและรู้จักยับยั้งชั่งใจไม่ชิงสุกก่อนห่าม ส่วนเรื่องการคบเพื่อน ใช้หลักทศ 6 และสังคหวัตถุ 4 เป็นต้น ที่สำคัญผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงความรักต่อกันและกันให้ลูกได้เห็น ซึ่งจะช่วยเพิ่มความอบอุ่นในครอบครัว โดยใช้หลักฆราวาสธรรม 4 และควรเป็นผู้นำในการกำหนดบทบาทหน้าที่และประพฤติตนตามหน้าที่ของครอบครัวอย่างไม่ขาดตกบกพร่องเช่นหลักทศ 6 อันจะเป็นพื้นฐานสู่การพัฒนาวัยรุ่นให้ก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดีต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2539). *พระไตรปิฎกภาษาบาลีและไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2548). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 13.กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส. อาร์. พรินท์ติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.
- _____.(2551). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์*. กรุงเทพมหานคร: เอส อาร์ พรินท์ติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.
- สุเชาว์ พลอยชุม (ผู้รวบรวม). (2527). *ธรรมานุกรมประมวลจากพระนิพนธ์ของสมเด็จพระสังฆราช กรมหลวงวชิรญาณวงศ์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.